

Eduskunnan vastaus EV 64/2025 vp — HE 32/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 32/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 10/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tarkoin uuden sääntelyn vaikutuksia ja tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin sekä mediakentän moniarvoisuuden että taloudellisen toimintakyvyn turvaamiseksi.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

mediamarkkinoiden valvonnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Medianvapausasetus

Tällä lailla täsmennetään ja täydennetään mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/1083 (eurooppalainen medianvapauslainsäädös), jäljempänä *medianvapausasetus* ja sen kansallista soveltamista.

2 luku

Mediamarkkinoiden keskittymien arviointi

2 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan sellaiseen kilpailulain (948/2011) 21 §:ssä tarkoitettuun yrityskauppaan, jonka osapuolena on vähintään yksi mediapalvelujen tarjoaja tai yksi mediasisältöön pääsyn tarjoava verkkoalusta, ja jonka osapuolten liikevaihto täyttää kilpailulain 22 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset. Laskettaessa yrityskaupan osapuolten liikevaihtoa sovelletaan mitä kilpailulain 24 §:ssä säädetään.

3 §

Yrityskaupan ilmoittaminen

Yrityskauppa on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sopimuksen tekemisen, määräysvallan hankkimisen tai arvopaperimarkkinalain (746/2012) 11 luvun 9 §:n mukaisen julkisen osotarjouksen julkistamisen jälkeen, mutta kuitenkin ennen kaupan täytäntöönpanoa. Yrityskauppa voidaan myös ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle heti, kun osapuolet voivat osoittaa riittävällä varmuudella aikomuksensa tehdä yrityskauppa.

Ilmoitusvelvollisia ovat määräysvallan hankkija, liiketoiminnan tai sen osan hankkija, sulautumiseen osallistuvat yhteisöt ja säätiöt sekä yhteisyrityksen perustajat.

Eduskunnan vastaus EV 64/2025 vp

4 §

Yrityskauppailmoituksessa annettavat tiedot

Yrityskauppailmoituksessa on annettava seuraavat tiedot:

- 1) yrityskaupan kunkin osapuolen nimi, osoite ja puhelinnumero sekä kunkin osapuolen yhteyshenkilö ja tämän yhteystiedot;
- 2) yrityskaupan kunkin osapuolen mahdollinen asiamies ja tämän yhteystiedot;
- 3) selvitys kunkin yrityskaupan osapuolen ja sen kanssa samaan yritysryhmään kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden yhteenlasketusta, Suomesta kertyneestä liikevaihdosta;
- 4) kuvaus yrityskaupasta ja sen taloudellisesta ja rahoituksellisesta rakenteesta, aikataulusta, järjestelyn kohteena olevasta liiketoiminnasta, mahdollisesta myyjätahosta, järjestelyä edeltävästä ja sen jälkeisestä omistuksen ja määräysvallan rakenteesta, järjestelyyn johtaneista taloudellisista ja muista tekijöistä sekä järjestelyn strategisista ja taloudellisista perusteista;
- 5) kuvaus yrityskaupan kunkin osapuolen toimialasta, sen harjoittamasta liiketoiminnasta ja ohjelmistotoimiluvan nojalla harjoitettavasta toiminnasta;
- 6) selvitys markkinoista, joihin yrityskauppa vaikuttaa;
- 7) kuvaus markkinoilla toimivista muista toimijoista ja näiden markkinaosuuksista;
- 8) arvio yrityskaupan odotetuista vaikutuksista tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen sekä yleisen mielipiteen muodostumiseen ja mediapalvelujen ja median tarjonnan monimuotoisuuteen markkinoilla;
- 9) kuvaus toimituksellista riippumattomuutta koskevista suojatoimista.

Selkeyden vuoksi tietyt tiedot voidaan esittää liitteissä tai niitä voidaan täsmentää liitteillä taikka taulukoilla ja kaavioilla. Ilmoituksen keskeisen sisällön tulee kuitenkin ilmetä varsinaisessa ilmoituksessa. Ilmoituksen ja liitteiden viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) tai muun lain nojalla salassa pidettäväksi esitettävät tiedot tulee yksilöidä.

Ilmoitus ja sen liiteasiakirjat tulee toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle sähköisesti.

5 §

Yrityskaupan vaikutusten arviointi

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava yrityskaupan vaikutukset median moniarvoisuuteen ja toimitukselliseen riippumattomuuteen medianvapausasetuksen 22 artiklan 2 kohdassa säädettyjen kriteerien mukaisesti.

6 §

Käsittelymääräaika

Liikenne- ja viestintäviraston on viivytyksettä otettava yrityskauppaa koskeva ilmoitus tutkitavaksi. Arviointi yrityskaupan vaikutuksista tulee toimittaa yrityskaupan osapuolille 65 työpäivän kuluessa yrityskauppailmoituksen vastaanottamisesta. Määräaika ei ala kulua, jos ilmoitus on olennaisesti puutteellinen.

Jos arvioitavana on yrityskauppa, johon liittyy ohjelmistotoimiluvan nojalla harjoitettavaa toimintaa, tulee yrityskaupan vaikutukset ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/

Eduskunnan vastaus EV 64/2025 vp

2014) 30 §:ssä tarkoitettu määräysvallan muutoksen vaikutus toimilupaan pyrkiä arvioimaan samanaikaisesti. Jos toimivaltainen toimilupaviranomainen on valtioneuvosto, tulee arviointi yrityskaupan vaikutuksista pyrkiä toimittamaan valtioneuvostolle mahdollisimman pian sen jälkeen, kun toimilupaa koskeva asia on siirretty Liikenne- ja viestintävirastolta valtioneuvostolle.

Määräaika ei kulu siltä ajalta, jolloin Liikenne- ja viestintävirasto odottaa medianvapausasetuksen 22 artiklan 4 kohdan mukaista eurooppalaisen mediapalvelulautakunnan lausuntoa.

7 §

Arvioinnin julkaiseminen

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava arviointi yrityskaupan vaikutuksista yleisön saataville.

3 luku

Valvonta

8 §

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto toimii medianvapausasetuksen 7 artiklassa tarkoitettuna kansallisena sääntelyviranomaisena ja valvoo tämän lain noudattamista. Lisäksi se valvoo medianvapausasetuksen 6 artiklan 1 kohdan noudattamista ja kehittää asetuksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tiedotusvälineiden omistussuhteita koskevia kansallisia tietokantoja.

9 §

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada liikesalaisuuksia koskevien salassapitosäätösten estämättä medianvapausasetuksen ja tämän lain mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot niiltä, joiden velvollisuuksista medianvapausasetuksessa tai tässä laissa säädetään, sekä asetuksen III luvun noudattamisen valvomiseksi välttämättömät tiedot myös muilta asetuksen 7 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuilta luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot on luovutettava ilman aiheetonta viivytystä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Eduskunnan vastaus EV 64/2025 vp

10 §

Ilmoitusvelvollisuus

Mediapalveluiden tarjoajien on ilmoitettava vuosittain Liikenne- ja viestintävirastolle, että medianvapausasetuksen 6 artiklan 1 kohdassa säädetty tiedot on julkaistu. Viranomaisten sekä muiden julkisten tahojen, joilla on velvollisuus julkaista medianvapausasetuksen 25 artiklan 2 kohdan mukaiset valtion mainontaa koskevat tiedot, on ilmoitettava vuosittain Liikenne- ja viestintävirastolle, että kyseiset tiedot on julkaistu. Ilmoitukset on tehtävä sähköisesti ja niissä on kerrottava tietojen julkaisupaikka sekä kuvattava julkaistut tietosisällöt.

Kuntien ja kuntayhtymien tulee ilmoittaa valtion mainontaa koskevat tiedot Valtiokonttorille osana kuntalain (410/2015) 120 a §:n mukaista taloustietojen toimittamista. Hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien tulee ilmoittaa valtion mainontaa koskevat tiedot Valtiokonttorille osana hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 120 §:n mukaista taloustietojen toimittamista.

11 §

Valvontapäätös

Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan velvoittaa sen, joka rikkoo medianvapausasetusta tai tätä lakia, lopettamaan rikkominen ja velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

12 §

Uhkasakko

Edellä 9 ja 11 §:n nojalla asetetun velvoitteen tehosteeksi Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

4 luku

Erinäiset säännökset

13 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Muutoksenhaussa uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 64/2025 vp

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 30 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1207/2020, ja

lisätään 30 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1003/2018 ja 1207/2020, uusi 7 momentti seuraavasti:

30 §

Ohjelmistotoimiluvan siirtäminen

Jos määräysvalta muuttuu yrityskaupassa, joka on mediamarkkinoiden valvonnasta annetun lain (/) mukaan ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, tulee määräysvallan muuttumisesta ilmoittaa toimilupaviranomaiselle samaan aikaan yrityskauppailmoituksen tekemisen kanssa.

Toimilupaviranomaisten toimivalta määräytyy 25 §:n 3 momentin mukaisesti. Jos toimilupa-asia siirtyy Liikenne- ja viestintävirastolta valtioneuvoston ratkaistavaksi, valtioneuvoston tulee ratkaista asia kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asia on siirretty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 5 §:ään
uusi 5 momentti seuraavasti:

5 §

Ilmoitusvelvollisuus

Mediapalvelujen tarjoajien velvollisuuksista säädetään mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1083 (eurooppalainen medianvapaussäädös).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 22 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa
732/2015, seuraavasti:

17 luku

Todistelusta

22 §

Sillä, joka on saanut 11 §:n 2 tai 3 momentissa, 13 §:n 1 tai 3 momentissa, 14 §:n 1 momentissa taikka 20 §:n 1 momentissa tarkoitetun tiedon toimiessaan lainkohdassa tarkoitetun henkilön palveluksessa tai muuten hänen apunaan, on vastaava velvollisuus tai oikeus kieltäytyä todistamasta kuin vastaavassa lainkohdassa tarkoitetulla henkilöllä. Palveluksessa tai apuna toiminut henkilö voidaan kuitenkin määrätä todistamaan 15 §:n 1 momentissa säädetyillä edellytyksillä. Palveluksessa tai apuna toiminut henkilö saa myös todistaa 15 §:n 2 momentissa säädetyillä edellytyksillä

Eduskunnan vastaus EV 64/2025 vp

13 tai 14 §:ssä tarkoitetun henkilön ja muun hänen palveluksessaan tai apunaan toimineen henkilön asiassa. Lähdesuojasta säädetään lisäksi mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1083 (eurooppalainen medianvapaussäädös).

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 13.6.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri